

Gymnasieskolor i Syd AB

Beslut för
gymnasieskola med yrkesprogram

---

efter riktad tillsyn i Östersjögymnasiet i Karlshamn
belägen i Karlshamns kommun

Tillsyn i Östersjögymnasiet i Karlshamn

Skolinspektionen har genomfört en riktad tillsyn av Östersjögymnasiet under våren 2015. Östersjögymnasiet besöktes av Skolinspektionen den 24-25 mars 2015.

Måluppfyllelse och resultat

På grund av för få antal elever saknas nationell statistik avseende kunskapsresultat fördelad per program. Istället finns sammanvägda uppgifter gällande resultat från samtliga utbildningar som bedrevs vid skolenheten läsåret 2013/2014. År 2014 uppnådde 66,7 procent av avgångseleverna i årskurs 3 en gymnasieexamen vilket är markant lägre än motsvarande resultat på riksnivå där motsvarande resultat är 88,5 procent. Av de elever som uppnådde en gymnasieexamen på skolan uppnådde 45,5 procent av dessa elever grundläggande behörighet till studier vid högskola. Den genomsnittliga betygspoängen för elever i årskurs 3 var vid skolan 12,2 år 2014. Även detta resultat är lägre än motsvarande resultat på riksnivå där den genomsnittliga betygspoängen var 13,9. Gällande andelen elever med lägst betyget E i gymnasiegemensamma ämnen varierade detta mellan 74-100 procent. Lägst resultat uppmättes i gymnasiearbetet där 74 procent av eleverna uppnådde betyget E. Högst resultat uppmättes i kurserna engelska 5 och historia 1 där 100 procent av eleverna uppnådde lägst betyget E.

Översikt över bedömningsområden i tillsynen

Skolinspektionens bedömningar

Område		Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)	Föreläggande	2015-11-06
4. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
5. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
6. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande-	2015-11-06
7. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2015-11-06
8. Tillgång till ändamålsenliga lärverktyg	Föreläggande	2015-11-06

Sammanfattande bedömning

Tillsynen visar att det är angeläget att skolans systematiska kvalitetsarbete förstärks på så sätt att det används som ett verktyg för att identifiera de utvecklingsbehov som finns, och att detta underlag sedan får styra vilka förbättringsinsatser som behöver vidtas. Det är viktigt att ett systematiskt kvalitetsarbete fångar de kärnprocesser som dagligen pågår inom skolans verksamhet.

Detta underlag måste sedan bearbetas på ett systematiskt och återkommande sätt så att skolans utvecklingsbehov blir tydliga och utifrån en analys av dessa vidta nödvändiga förbättringsåtgärder.

Tillsynen visar också att skolan måste säkerställa att de handledare som används för arbetsplatsförlagt lärande har nödvändiga kunskaper och erfarenheter av uppdraget, samt att samtliga av de lärverktyg som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppnås finns tillgängliga så att undervisningen kan planeras och genomföras utifrån skolförfattningarnas krav.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Gymnasieskolor i Syd AB att **senast den 6 november 2015** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen på adress skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se

Bedömningsområden

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)

Skolan ska se till att elever på yrkesprogram får den utbildning de har rätt till avseende arbetsplatsförlagt lärande (APL) och möjlighet att nå grundläggande behörighet. APL är en central del i all yrkesutbildning, då denna ska bidra till att eleven utvecklar såväl yrkeskunskaper som en yrkesidentitet. För elever som läser i huvudsak skolförlagd utbildning ska APL motsvara minst 15 veckor av den samlade utbildningstiden och för elever som är lärlingar ska APL motsvara minst 50 % av utbildningen. Skolan ska ha kvalitetssäkrat arbetsplatsen så att eleven har reell möjlighet att nå de kunskaper som eleven är avsedd att uppnå på arbetsplatsen, exempelvis att skolan avtalat med arbetsplatsen om vilka delar av det centrala innehållet på en eller flera kurser som ska behandlas. Skolan ska också följa upp att så sker. Handledaren är en central aktör, och behöver förutom kunskaper inom yrket också ha kunskaper om de mål som eleven ska uppnå och bedömas gentemot så att eleverna får adekvata arbetsuppgifter utifrån detta.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Gymnasieskolor i Syd AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Eleverna på yrkesprogrammen får arbetsplatsförlagt lärande under ledning av handledare, som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämpliga.

Författningar

16 kap. 11 och 16 §§ skollagen; 4 kap. 12 -14 §§ gymnasieförordningen

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärd behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

Se till att elever på yrkesprogrammen får arbetsplatsförlagt lärande under ledning av handledare som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämpliga.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skolförfattningarna ska elever på yrkesprogram få arbetsplatsförlagt lärande under ledning av handledare som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och som även bedöms som lämplig.

Av elevintervjuer framgår att merparten av eleverna inte känner till vilka kursmål som de ska arbeta med under sitt arbetsplatsförlagda lärande. De intervjuade eleverna uppger att de sällan får någon information i förväg gällande vilka kursmål det är tänkt att de ska arbeta med under tiden de är på sitt arbetsplatsförlagda lärande. Av intervjuer med eleverna framgår även att det förekommit att de fått reda på kursmålen först efter det arbetsplatsförlagda lärandet avslutats och då mest av en slump av en annan lärare än den som ansvarar för kursen till vilken det arbetsplatsförlagda lärandet är en del av undervisningen. Några av de intervjuade eleverna uppger också att de i mycket liten utsträckning haft kontakt med sin handledare under tiden de genomfört sitt arbetsplatsförlagda lärande, att vissa handledare också haft en mycket kritisk framtoning gentemot deras arbetsinsatser, och att det är elevernas uppfattning att flertalet handledare bedömer dem på ett annorlunda och mer kritiskt sätt än vad deras lärare gör.

Som en del av utredningen har Skolinspektionen även ringt upp och genomfört telefonintervjuer med ett urval av de handledare som haft elever från Östersjögymnasiet under vårterminen.

Av dessa intervjuer framgår att handledarna inte fått någon information från skolan i förväg gällande vilka kursmål eleverna är tänkta att arbeta mot under tiden de genomför sitt arbetsplatsförlagda lärande. Handledarna har i flertalet fall endast fått denna information i efterhand när eleven redan avslutat sitt arbetsplatsförlagda lärande och återvänt till skolan. De intervjuade handledarna uppger även att de först i efterhand fått information om hur eleverna ska bedömas, och att de som en konsekvens av detta utformat det arbetsplatsförlagda lärandet utifrån egna kriterier om vad de ansett vara lämpligt. Av intervjuerna med handledarna framgår även att det varierar i vilken utsträckning eleverna fått besök av undervisande lärare från skolan under tiden de genomfört sitt arbetsplatsförlagda lärande.

Enligt intervjuade lärare varierar det i vilken utsträckning de arbetsplatser som används för det arbetsplatsförlagda lärandet är relevanta utifrån de krav som framgår av ämnesplanerna gällande vad eleverna är tänkta att lära sig. Enligt intervjuade lärare medför detta att de inte alltid upplever det som meningsfullt att inom primärt el-och energiprogrammet förlägga kursmoment inom arbetsplatsförlagt lärande eftersom eleverna ändå inte har möjlighet att arbeta gentemot dessa kursmål. De intervjuade lärarna uppger vidare att de därför upplever det som angeläget att försöka hinna med att täcka alla kursmoment inom ramen för den skolförlagda undervisningen eftersom de inte kan förlita sig på att eleverna lär sig kursmomenten under det arbetsplatsförlagda lärandet.

De intervjuade lärarna bekräftar att det varierar i vilken utsträckning handledarna har kunskap att bedöma eleverna utifrån de krav som skolan ställer. Av intervjun framgår även att det är lärarnas uppfattning att det är viktigt att vårda externa kontakter och de APL platser som finns tillgängliga, och att de därmed inte från skolans sida kan gå in och styra det arbetsplatsförlagda lärandet i för stor utsträckning. Av intervjun framgår även att skolan vid ett tillfälle anordnat handledarutbildning, men att denna enbart riktat sig till handledare inom hantverksprogrammet, inriktning frisör. Intervjun med lärare ger även vid handen att det varierar i vilken utsträckning eleverna har med sig tydligt bedömningsunderlag, till exempel matriser ut till sina APL platser.

Rektor uppger att det är fastställt vilka kurser som har delar av sin undervisning förlagt under arbetsplatsförlagt lärande. Rektor uppger dock även att skolan intar ett flexibelt förhållningssätt gentemot elevernas arbetsplatsförlagda lärande och att det kan variera vilka kurser de faktiskt arbetar med under sin tid på arbetsplatsen.

Rektor uppger vidare att det som en konsekvens av detta kan innebära att eleverna även kan krediteras andra kursmoment i andra kurser än de som skolan fastställt ska vara förlagda inom det arbetsplatsförlagda lärandet beroende på vad de fått möjlighet att arbeta med under sin tid på arbetsplatsen. Av intervjun med rektorn framkommer att det är rektors uppfattning att elevernas APL platser är relevanta utifrån deras utbildning, och rektor uppger att hon inte känner till att handledare skulle fått bristfällig information från skolan gällande vilka kursmoment eleverna ska arbeta mot, men framhåller att skolans terminologi nog kan vara obekant för arbetslivet och framhåller att det eventuellt skulle kunna vara en förklaring till varför de handledare som Skolinspektionen intervjuat uppgett att de inte fått besked från skolan gällande kursmål. Rektor uppger även att man påbörjat en översyn av skolans arbete med arbetsplatsförlagt lärande, men att man ännu inte hunnit dra några tydliga slutsatser av detta.

I samband med kommunikering av underlag inför upprättandet av detta beslut uppger huvudmannen att man upplever att de företag som används för arbetsplatsförlagt lärande är relevanta utifrån elevernas utbildningar. Huvudmannen bekräftar dock utsagor från elever, lärare och handledare gällande bristfällig information och uppger att man från skolans sida inte varit tillräckligt tydlig gentemot arbetsplatserna i förväg gällande syftet med det arbetsplatsförlagda lärandet och de mål som eleverna ska arbeta mot.

Skolinspektionens utredning visar att eleverna på Östersjögymnasiet får arbetsplatsförlagt lärande, men att de handledare som används saknar nödvändiga kunskaper för uppdraget. Det framgår av intervjuer med såväl elever, lärare, handledare som uppgifter från huvudmannen att skolan inte varit tillräckligt tydlig gentemot handledare gällande skolans förväntningar avseende vad det arbetsplatsförlagda lärandet ska mynna ut i och att det som en konsekvens därav inte varit klart för handledare vilka kursmål eleverna ska arbeta med under sin tid på arbetsplatsen. Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att skolans arbetsplatsförlagda lärande inte till fullo motsvarar skolförfattningarnas krav.

Motivering till val av verktyg

Eftersom Gymnasieskolor i Syds verksamhet vid Östersjögymnasiet inte uppfyller författningarnas krav finns skäl att förelägga Gymnasieskolor i Syd att åtgärda bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling. Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom t.ex. erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Östersjögymnasiet i Karlshamn inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Skolbibliotek används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

Huvudmannen ska se till att ett skolbibliotek i den egna skolenhetens lokaler eller på rimligt avstånd från skolan används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska eleverna i gymnasieskolan ha tillgång till skolbibliotek. Enligt läroplanen har rektor ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att eleverna får tillgång till handledning, läromedel av god kvalitet och annat stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, t ex bibliotek. Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165) framgår att skolbiblioteket är en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Enligt Skolinspektionens praxis ska eleverna ha tillgång till ett skolbibliotek i den egna skolenhetens lokaler eller på rimligt avstånd från skolan och detta ska kontinuerligt användas som en del av elevernas utbildning för att bidra till att nå målen för denna.

Biblioteket ska omfatta böcker, facklitteratur och skönlitteratur, informationsteknik och andra medier och vara anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.

Av intervjuer med elever, lärare, och skolledning framgår att Östersjögymnasiet saknar ett skolbibliotek utan istället har en samling böcker och att denna inte täcker skolans behov fullt ut i dagsläget. Skolinspektionen observerar i samband med besöket på skolan att det finns ett klassrum som utöver stolar och bord även huserar några bokhyllor med skönlitteratur och visst undervisningsmaterial såsom läroböcker och facklitteratur. Intervjuade elever uppger att de inte använder skolans boksamling och uppger vidare att de endast vid enstaka tillfällen besökt kommunbiblioteket och då endast inom ramen för svenskundervisningen. De intervjuade lärarna uppger att den boksamling som finns endast består av enstaka titlar och att det saknas klassuppsättningar av böcker. Av intervjun med lärare framgår även att de behöver ett större utbud av litteratur, och att de endast i ringa omfattning använt kommunbiblioteket. De intervjuade lärarna uppger även att det saknas en biblioteksansvarig på skolan vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsyn, vilket innebär att det inte köps in något nytt till skolans boksamling, och att de behov som de i intervjun påtalat, till exempel brist på klassuppsättningar, som en konsekvens av detta inte kommer att åtgärdas.

Av intervju med biträdande rektor framgår att skolan är medveten om att det saknas ett faktiskt bibliotek. Biträdande rektor uppger vidare att skolan har för avsikt att utveckla sitt skolbibliotek under kommande läsår och att utse någon som får ansvar för bokinköp och skötsel. Biträdande rektor uppger vidare att skolan har ett samarbete med kommunbiblioteket och att de under nästa läsår ska verka för att alla elever får ett lånekort.

Då skolans bibliotek endast består av en begränsad boksamling som inte fullt ut täcker skolans behov och då skolan inte heller kontinuerligt använder sig av det närliggande biblioteket i undervisningen bedömer Skolinspektionen att skolan inte har tillgång till ett skolbibliotek som används för att stödja elevernas lärande och utveckling.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Östersjögymnasiet i Karlshamn inom koncernen Gymnasieskolor i Syd inte till fullo uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten föreligger skäl att förelägga Gymnasieskolor i Syd att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivet ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen utan ska också omfatta uppföljning av resultat i fördjupningsämnena, från lärande som sker på arbetsplats (APL) och undervisning på introduktionsprogram. Förbättringsåtgärder kan exempelvis vara att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brister

Skolinspektionen konstaterar att Gymnasieskolor i Syd AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna.
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras.

Författningar

4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar

4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

Se till att rektor utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna.

Se till att rektor planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skolförfattningarna ska rektorn utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete besluta om nödvändiga förbättringsåtgärder och dokumentera de beslutade åtgärderna. Rektorn ska sedan planera för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomföra dessa. Planeringen och åtgärderna ska dokumenteras.

Av intervju med lärare framgår att det är deras uppfattning att resultat följs upp på skolan. De intervjuade lärarna uppger att de har i uppgift att analysera sin betygssättning, och att de sedan lämnar detta underlag vidare till rektorn. De uppger vidare att de sällan får någon direkt respons på detta underlag, och att man ännu inte kommit så långt i sitt systematiska kvalitetsarbete samt att de ser att det inte finns någon tydlig koppling mellan lärarnas analys och skolans prioriterade utvecklingsområden.

Av intervju med rektorn framkommer att Östersjögymnasiet nyligen börjat arbeta med ett nytt system för det systematiska kvalitetsarbetet. Enligt rektorn finns det en mall, ett slags kvalitetshjul där vissa parametrar ska följas upp vid givna tidpunkter, som är tänkt att vara detsamma för alla gymnasieskolor inom koncernen. Då denna modell implementerats under senhösten 2014 är arbetet enligt rektorn fortfarande i ett slags uppstartsfas, och enligt direktiv från huvudmannen ska rektorn arbeta med uppföljning av resultat. Rektorn uppger med hänvisning till att läsåret vid tidpunkten för tillsynen ännu inte avslutats att hon ännu inte kunnat dra några slutsatser utifrån det uppföljande arbete som hitintills bedrivits. Rektorn uppger vidare att hon under förra året initierade att samtliga lärare vid läsårets slut skulle göra en analys kring de F-betyg de satt i sina kurser och lämna in till henne. Rektorn uppger att hon utifrån dessa dragit slutsatsen att andelen satta F betyg var hög och att detta berodde på att eleverna som tidigare gått på utbildningar i den föregående huvudmannens regi inte fått det stöd som de behövde, och att Östersjögymnasiet upplevt det som bekymmersamt att "få ordning" på dessa elevärenden.

Elevhälsan bekräftar till del ovanstående utsagor och uppger att man inte kommit så långt ännu i sitt systematiska kvalitetsarbete med hänvisning till att elevhälsan har en ny sammansättning och att de fortfarande håller på att arbeta fram fungerande arbetsrutiner gällande elevhälsan på skolan.

I samband med tillsynen begär Skolinspektionen att få ta del av Östersjögymnasiets dokumenterade kvalitetsarbete. Detta består av en arbetsplan som upprättades i augusti 2013 och som reviderats några veckor innan Skolinspektionens tillsyn i mars 2015.

I denna arbetsplan saknas uppgifter om kunskapsresultat, analys av förbättringsområden, och beslut om förbättringsåtgärder.

Utredningen visar att det finns brister i Östersjögymnasiets systematiska kvalitetsarbete. Av intervjuer framgår att man, med hänvisning till att skolan nyligen tagit en ny arbetsmodell i bruk, ännu inte hunnit arbeta med alla steg. Det saknas därmed underlag för att kunna göra en fullständig analys över skolans samlade måluppfyllelse vilket även innebär att skolan inte har tillräckligt med underlag för att kunna besluta om nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta styrks även av dokument som Skolinspektionen tagit del av. Mot bakgrund av ovanstående gör Skolinspektionen bedömningen att det systematiska kvalitetsarbetet inte uppfyller skollagens krav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Östersjögymnasiet i Karlshamn inom koncernen Gymnasieskolor i Syd inte till fullo uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten föreligger skäl att förelägga Gymnasieskolor i Syd att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen

Övriga brister

Bedömning av brister

Skolinspektionen konstaterar att Gymnasieskolor i Syd AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Det saknas utrustning för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas

Författningar

2 kap. 35§ skollagen

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

Se till att det finns den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska det för utbildningen finnas den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Vid intervju med lärare framkommer att det på skolans saknas utrustning för att genomföra vissa kursmoment inom vissa kurser på el-och energiprogrammet. Enligt de intervjuade lärarna får detta till följd att möjligheterna att genomföra den undervisning som krävs för att eleverna ska ha möjlighet att uppnå samtliga kunskapskrav kraftigt försvåras. Skolinspektionen har även fått ta del av undervisande lärares dokumentation där läraren markerat vilka delar av det centrala innehållet som läraren bedömer att hen inte har möjlighet att arbeta mot som en konsekvens av att det saknas utrustning på skolan. Undervisande lärare uppger i intervju att hen för rektorn och huvudmannen påtalat bristen på utrustning och de konsekvenser det medför, men fått till svar att det inte finns pengar att köpa in det som behövs till samtliga skolenheter, och att läraren får försöka ha teoretisk undervisning i den mån det går och sedan försöka låna material av koncernens övriga skolor. Undervisande lärare uppger att det är hens bedömning att det inte är en realistisk lösning, men att hen kontaktat övriga skolor och fått några undervisningstips gällande alternativa verktyg i virtuella miljöer, och att detta används så långt det varit möjligt, men att det inte är ett fullgott alternativ. Intervjuad lärare uppger att det påverkat undervisningen och läraren har behövt ta med sig privat utrustning samt arbeta övertid för att fullt ut undervisa utefter ämnesplanens krav. Enligt intervjuade lärare har det också krävts avancerad schemaläggning för att se till att alla elever fått möjlighet att använda utrustningen och därmed få en undervisning som fullt ut motsvarar ämnesplanernas krav. Av intervjun med lärare framgår även att det på grund av den enligt läraren bristande tillgången på utrustning, har det inte funnits utrymme tidsmässigt att kompensera för eventuellt bortfall i tid till exempel om en elev varit sjuk eller om utrustningen krånglat vid undervisningstillfället. Denna tidsmässiga snävhet har enligt läraren utgjort en försvårande faktor vid planering och genomförande av undervisningen.

Rektorn och huvudman bekräftar delvis lärarens bild, och uppger att det saknas viss utrustning på skolan, men att det inom koncernen finns tillgång till utrustning. Det är rektorns och huvudmannens bedömning att man genom studiebesök på andra skolenheter och då använda deras utrustning kan få en fullgod undervisning utifrån ämnesplanernas krav. Vid intervju med rektorn framkommer att det inte förekommit några studiebesök, men att enheterna lånat material av varandra. Rektorn uppger att hon kan garantera att den utrustning som krävs kan göras tillgänglig för skolans lärare även om den inte finns lokalt på skolan, utan endast inom koncernen. I samband med kommunikering av underlag inför upprättande av detta beslut bekräftar

huvudmannen att inte alla kursmål kunnat uppnås inom en viss kurs inom el- och energiprogrammet, men att eleverna gör/ska göra dessa moment på en annan skola inom koncernen dit eleverna ska bussas tillsammans med sin mentor. Huvudmannen uppger också att bristen på utrustning på Östersjögymnasiet är en konsekvens av det ekonomiska läget då huvudmannen ser det som en högre prioritet att ha utrustning inom koncernen snarare än på varje enhet.

Av utredningen framgår att samtliga intervjuade bekräftar att utrustning saknas lokalt och att detta utgör en försvårande faktor vid planering och genomförande av undervisningen. Vidare framgår att undervisande lärare uppgivit att denne bland annat använt privat utrustning för att kunna genomföra undervisningen. Skolinspektionen gör mot denna bakgrund bedömningen att skolan delvis saknar de lärverktyg som är nödvändiga för att syftet med utbildningen ska kunna uppnås.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Östersjögymnasiet i Karlshamn inom koncernen Gymnasieskolor i Syd inte till fullo uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten föreligger skäl att förelägga Gymnasieskolor i Syd att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen

Övriga arbetsområden

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser också samtliga ämnen som eleven läser, dvs. såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen. Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL). Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma t.ex. i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och/eller dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser.

Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehundledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciell lärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de examensmål som gäller för det nationella program som eleven läser. Undervisningen ska utformas och genomföras så att alla elever, såväl på nationella program som på introduktionsprogram, ges möjligheter att nå samtliga kunskapskrav inom de ämnen som eleven läser, dvs. såväl i gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att t.ex. genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål/syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärostilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bl.a. en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen ser till att de förutsättningar för att bedriva en utbildning av hög kvalitet (i form av till exempel en stabil elevprognos och budget) som denne hade vid godkännandet som huvudman fortfarande gäller. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att de rektorer som är anställda att leda verksamheten har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. I arbetet ingår också att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att målen för utbildningen kan nås. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för.

Den enskilda huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta resultat som knyter till det syfte som utbildningen har enligt nationella styrdokumentet. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder. När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv samlat in (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc.). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorerna tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser samtliga ämnen som eleven läser, dvs. såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. I de fall eleven har haft hela eller delar av kurser förlagda till arbetsplats (APL) ska bedömning av detta ingå i den samlande bedömningen. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling.

Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de t.ex. inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, gruppum, etc. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Det kan därmed också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa bedömningsområden.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Josefine Esbjörnsson
Föredragande/ Utredare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Östersjögymnasiet

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Östersjögymnasiet i Karlshamn

Huvudman är Gymnasieskolor i Syd som även driver Östersjögymnasiet i Kalmar och Ystad samt Smålandsgymnasiet i Växjö. Gymnasieskolor i Syd ingår som ett självständigt bolag i koncernen Idemo Holding. I denna koncern ingår även bolagen Karl Oskar Utbildning AB som driver 10 grundskolor i företrädesvis södra och mellersta delen av Sverige samt Karl Oskar services AB som producerar skolmat och driver öppen restaurangverksamhet.

Östersjögymnasiet i Karlshamn startade sin verksamhet höstterminen 2013 då huvudmannen ansökt om att ta över skolans tillstånd från den tidigare huvudmannen JB Gymnasiet Syd AB som gått i konkurs. Skolinspektionen beviljade Gymnasieskolor i Syd tillstånd att starta sin verksamhet i Karlshamn 2013-07-22 gällande följande utbildningar:

Hantverksprogrammet med inriktningarna florist och frisör, Handels- och administrationsprogrammet med inriktning handel och service, El-och energiprogrammet med inriktning dator- och kommunikationsteknik, estetiska programmet med inriktning estetik och media, samt samhällsvetenskapliga programmet med inriktningen medier, information och kommunikation. Vid tidpunkten för Skolinspektionens riktade tillsyn bedriver Östersjögymnasiet utbildning på samtliga program som framgår av skolans tillstånd, med undantag av det estetiska programmet som skolan valt att inte starta upp under innevarande läsår på grund av för få sökande. Skolan bedriver även introduktionsprogram, inriktningen programinriktat individuellt val. Utöver detta bedrivs även yrkesinriktad vuxenutbildning på skolan. Karlshamns kommun köper utbildningsplatser inom hantverksprogrammet inriktning florist av Gymnasieskolor i Syd. Vid tidpunkten för tillsynen har skolan 90 elever samt ytterligare 10 elever inom vuxenutbildning. Flest elever finns i årskurs 1 med totalt 44 elever fördelade på fyra olika program, i årskurs 2 finns 12 elever fördelade på 3 program, och i årskurs 3 finns 32 elever fördelade på 5 program.

Skolan leds av en rektor som även arbetar som lärare, både på Östersjögymnasiet men också på en annan fristående grundskola som finns inom bolaget Karl Oskar Utbildning AB. Delar av skolans övriga personal tjänstgör också vid andra enheter inom koncernen. Elevhälsa köps delvis in via företaget Skolpool dit vårdgivaransvaret också är delegerat.